

Eski Said`in hürriyetçi dostları

Yanlış tanıtıldı Namık Kemal(1840–1888), Tanzimattan sonraki en kuvvetli fikir ve kalem erbabından biridir. Şiirleri, makaleleri, romanları klasikler arasında yer aldı. Ne yazık ki, ömrü kısıydı. Vefat ettiğinde 48 yaşındaydı. 23 yaşında memuriyet, 25 yaşında (1865) da cemiyet hayatına atıldı. Hürriyete, meşrutiyete aşk derecesinde bağlandı. Fikir ve kalemini bu yönde kullandı. Bundan dolayı da başına gelmeyen kalmadı. Defalarca hapis ve sürgün cezasına çarptırıldı. Fikri mücadele hayatının son yirmi senesinin hemen tamamı hapiste, sürgünde, zindanlarda geçtiği halde—sanki bütün ömrünü çapkınlıkla geçirmiş gibi—ona atılmadık iftira kalmadı. Sahte kahramanlar, onun gerçek kahramanlığını gölgelemek, hatta örtbas etmek için, onun adına pis pis fıkralar uyduruldu. Her türlü müstehcenliğe bulaştırılmaya çalışıldı. Maalesef, bu yönde önemli mesafe de alındı.

Günümüz insanı Namık Kemal`i hakkıyla tanıyamaz hale getirildi. Kısacık hayatına yüz yıla sığmayan yalanlar, iftiralar sığdırılmaya çalışıldı. Halbu ki o, gerçek manada bir vatan ve hürriyet kahramanıdır. Şahsi hayatında bazı pürüzler, parazitler olsa bile, lanse edildiği gibi asla sefih, serseri, uçkurcu bir insan değildi. Zaten, öyle biri olsaydı, bu derece mükemmel, harikulade fikirler serdetmez, böylesine şaheserler meydana getiremezdi. Dolayısıyla, kuvvetle muhtemeldir ki, Namık Kemal`i en iyi anlayan ve takdir edenlerin başında Bediüzzaman Said Nursi geliyordur. Kamilane sözlü Risale-Nur Külliyyatının muhtelif bahislerinde, Namık Kemal`den ve onun isabetli fikirlerinden söz edilir.

Üstad Bediüzzaman, Cumhuriyetin ilk yıllarında gördüğü şiddetli baskı ve zulüm karşısında, Namık Kemal`in meşhur Hürriyet Kasidesinden bir beyiti de zikrederek şöyle der: `Evet, şu hürriyet perdesi altında müthiş bir istibdadı taşıyan şu asrın gaddar yüzüne çarpılmaya layık iken; ve halbuki o tokata müstehak olmayan gayet mühim bir zatın (Sultan Abdülhamid`in) yanlış olarak yüzüne savrulan kamilane şu sözün, Ne mümkün zulm ile, bidad ile imha-yı hürriyet!/Çalış, idraki kaldır, muktedirsен ademiyetten! sözünün yerine, bu asrın yüzüne çarpmak için ben de derim: Ne mümkün zulm ile, bidad ile imha-yı hakikat?/Çalış, kalbi kaldır, muktedirsен ademiyetten! Veyahut, Ne mümkün zulm ile, bidad ile imha-yı fazilet!/Çalış, vicdanı kaldır, muktedirsен ademiyetten! (Tarihçe-i Hayat, s. 165; Lem`alar, s. 175.)

Bediüzzaman, burada ve bir başka bahiste, Namık Kemal`in basiretli bir zat olduğunu, istikbalde gelecek şiddetli istibdadı hissettiğini, ona karşı celallendiğini, ancak zamanlama hatasıyla sillesini Sultan Abdülhamid`e vurduğunu ayrıca ima ediyor. Zulmün karşısında Yine bir başka risalede, Kur`an`ın zalimden ve zulümden sakındıran bir ayetin cevherini mısralarına tac eder gibi haykıran Namık Kemal`den şöyle bahsedilir: (`Zalimlere meyletmeyin. Aksi halde ateş size de dokunur.` Hud Suresi: 113) ayet-i kerimesi fermanıyla, zulme değil yalnız alet olanı ve taraftar olanı, belki edna bir meyil edenleri dahi dehşetle ve şiddetle tehdit ediyor. Çünkü, rıza-yı küfür küfür olduğu gibi, zulme rıza da zulümdür. İşte, bir ehl-i kemal (N. Kemal), kamilane, şu ayetin çok cevahirinden bir cevherini şöyle tabir etmiştir: Muin-i zalimin dünyada erbab-ı denaettir,/Köpektir zevk alan seyyad-ı bi-insafa hizmetten. (Mektubat, s. 345) (Yani: Zalimlere yardım eden, alçak kimselerdir. İnsafsız avcıya hizmetten zevk alansa, köpektir.)

Hürriyet, yine hürriyet Namık Kemal ile Üstad Bediüzzaman, zulmün karşısında ve hürriyetin safında olma noktasında mükemmelen buluşuyorlar, birleşiyorlar. Bu hususta tam bir fikri ittifak içindeler. Namık Kemal`in kahramanca alkışlayarak sahip çıktığı hürriyeti, Bediüzzaman Said Nursi ise `Rahman`ın bir ihsanı ve imanın bir hassası` şeklinde görüp kabul eder. İnsana karşı tam anlamıyla hür olmanın, Allah`a karşı hakkıyla kul olmayı netice verdiğini ifade eden Üstad Bediüzzaman`a, hürriyetin imanla irtibatını kurmakta güçlük çekenler, hayret ve taaccüp içinde sormuşlar: `Nasıl hürriyet imanın hassasıdır?` Verdiği cevap şudur: `...İman ne kadar mükemmel olursa, o derece hürriyet parlar. İşte Asr-ı Saadet.` (Münazarat, s. 59)

Ateşkes diye geldiler, İstanbul`u işgal ettiler 16 Mart 1920: Birinci Dünya Savaşı sonrası yapılan antlaşmalar gereği `ateşkes/mütareke` maksadıyla İstanbul`a gelen İtilaf Devletlerine bağlı kuvvetler tarafından, şehir resmen ve fiilen işgal edildi. Meclis-i Mubusan binası basıldı, bazı milletvekilleri tutuklandı, büyük bir kısmı Malta Adasına sürüldü. Bir gün önce de, yaklaşık 150 Osmanlı aydını tutuklanmış ve Malta`ya sürgün edilmişti. Aynı gün, İngiliz askerleri tarafından Şehzadebaşı`ndaki Mızıka Karakoluna baskın yapıldı. Yatakta bulunan askerler süngüldü. Altı er şehit edildi, on beş er yaralandı.

Bu arada, gazete matbaaları, Harbiye binası ve telgraf merkezleri de işgal edildi. Haberleşmeyi tümüyle kestiler. Süleyman Nazif`in tabiriyle o `Kara gün`de, İstanbul`da bir yerden bir yere gitmek mümkün olamadı. Bu durum, Ankara`da bulunan Heyet-i Temsiliye tarafından, şiddetle protesto edildi. Protesto notası bütün devletlere gönderildi. Ayrıca, Ankara`da yeni bir meclisin teşkiline karar verildi. 23 Nisan günü Millet Meclisinin açılışı yapıldı. İstanbul`un işgali, 6 Ekim 1923`e kadar devam etti.